

Zpravodaj

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 71. ROČNÍK

3. 7. 2022

3

Horká chillová (se)zóna

Za poslední dva dny se i přes pohodovou letní atmosféru protkalo festivalem téma, které má rozhodně daleko od letního „chillu“. Naopak na rozpáleném parapetu redakce ponouká k stále vážnějšímu zamyšlení, i když se o něm každý nepochybně zamýšlí, nebo se nad tím alespoň pozastavuje, velmi pravidelně. Nejen do ekoteroristické inscenace Lachende Bestien totiž proniklo téma ekologie, udržitelnosti a neetických velkochovů. Situace naší planety a stavu společnosti již nenechává chladné ani mladé amatérské tvůrce. Což přináší velkou naději, ale zároveň zděšení nad tím, jak se situace nevyhnutelně dotýká každé bytosti. Kohlhaas Michala Háby zhmotnil naši individuální existenciální frustraci, zatímco dnešní inscenace Kráva a dědeček z hlavního programu absolutně trefně, s lehkostí, nadhledem, maňáskem a humorem, konstatovala, odkud často vypadává

hovězí maso v našich každodenních obědech. Bez zbytečného moralizování a komplikovaných metafor dovedli diváka do humorného rozpoložení, které mě však zároveň donutilo si po cestě ze Spolkového domu vyčistit ten párek v rohlíku ze stanu. A pak si ho dát pro jistotu znovu. Tak jsem si při pohledu na několik chrudimských košů přeplněných plastovými kelímky a krabicemi od pizzy řkala, jak napíšu trochu moralizující ekologický úvodník, a pak jsem si udělala kafe (bio samozřejmě), vyhodila plastový obal do směsi a típla cigaretu do trávy, ze které jsem ji plánovala sebrat a vyhodit do koše, jenže pak jsem na ni zapomněla. Tak si říkám, že když jsem se nedokázala ponaučit já, třeba to zvládne někdo z vás.

Alexandra Ratajová

Už jsme tak trochu na odchodu

ROZHOVOR

Vít Brukner už patří skoro k chrudimskému inventáři – jako představitel Buchet a loutek, ale taky jako nesmírně inspirativní a oblíbený lektor řady seminářů. Právě o možnostech toho, jak se dá učit loutkové divadlo, jsme si povídali především.

Zkusila bych se v tomhle rozhovoru trochu vyhnout Buchtám a loutkám, protože o nich i o jejich vzniku víme hodně. Ale zajímalo by mě, jak ses ty k loutkám dostal? Bylo to ještě před DAMU?

Víš, jak jsem se k loutkám dostal? Já jsem maturoval až ve čtyřicetce a jeden kamarád, který absolvoval loutkářnu, se mě zeptal: „A ty půjdeš na vojnu nebo co?“. A já řekl: „No já nevím, to budu muset nějak vymyslet.“ A on na to: „Hele běž na loutkářnu, tam vezmou každého.“ Tak jsem přišel na přijímací na DAMU nedotčený divadlem, což bylo podle mě dobře. No a oni mě vzali.

Takže jsi studoval na DAMU v době, kdy byla katedra ještě čistě loutkářská?

Je to tak. Nebyly žádné ateliéry ani nic takového. Vedoucího ročníku jsme tak nějak měli, ale vlastně jsme třeba dva roky studovali jenom loutky a samotné řemeslo. Prostě marionety, maňásky... A vedle toho jsme samozřejmě měli psychologické herectví a stylizované herectví. To nás učil Schmid z Ypsilonky. Výborný byl kurz s Janem Dvořákem, který vlastně začal hrát s marionetami v DRAKU. Já jsem se možná všechno, co jsem kdy potřeboval vědět, dozvěděl právě od něj.

A když jste měli i činoherní kurzy, napadlo tě někdy za svoji kariéru, že bys zkusil i činohru? Lákalo tě to?

Ne, vůbec. My se v Buchtách nikdy neuměli naučit žádné texty, pak se styděl – teď už tedy mnohem méně – ale stejně se jdeš radši schovat za nějakou loutku nebo materiál.

Vnímáš za ty roky v Buchtách proměnu svého divadelního vkusu? Jestli třeba vzhledem k tomu, jak se loutkové divadlo posouvá, máte nějaké tendence obměnit svůj styl?

Já nevím, jestli máme tendence, protože si myslím, že už jsme tak trochu na odchodu. My jsme začínali jako punkové divadlo a teď už jsme vlastně takové obyčejné divadlo. Punková jsou teď ti studenti. Už to budou posouvat oni. Tedy myslím, že už to posouvají a je to skvělé. U Buchet vnímám proměnu v tom, že jsme dřív mnohem více řešili samotnou technologii, řemeslo – a teď už je pro nás mnohem důležitější komunikace s diváky. Víc je vnímáme, víc na ně reagujeme a jsme na ně víc zaměřeni.

Ty jsi s mladými studenty loutek v kontaktu také díky své pedagogické činnosti na DAMU. Co přesně tam učíš?

Já mám na DAMU hodiny animace. Míval jsem je jenom s druhým ročníkem, pak jsem začal dělat s prvákama a teď už dělám i s třetím ročníkem, kdy už studenti dělají svoje projekty a jsem jim spíše konzultantem, což jsem nikdy předtím nedělal.

A co tě na tom učení nejvíc baví?

Vlastně hlavně ti studenti. Myslím, že jsou úplně perfektní a mají skvělé nápady. U těch prváků je to pro mě hrozně velká zodpovědnost, ještě se v tom neumím úplně usadit. Hlavně chci, aby je to začalo bavit – třeba práce s jakýmkoliv materiálem, nejde čistě jen loutky. Pro mě to totiž pořád je hlavně zábava, hra, a je mi důležité, aby pro ně taky.

Takže chceš v pedagogice pokračovat, máš v ní nějaké ambice?

To ne. Já určitě nejsem žádný učitel.

Nejsi učitel, ale učíš.

Učím, ale třeba Marek Bečka je v tomhle mnohem lepší než já. On je výborný pedagog, umí komunikovat se studenty. Já takový nejsem.

Zároveň vedeš semináře i tady na Chrudimi. Jak se liší tvůj letošní seminář od toho loňského?

Ten rozdíl je úplně jednoduchý. Minulý rok jsem měl seminář pro děti od devíti do čtrnácti let, letos jde o seminář pro dospělé. A jde i o úplně jiný koncept. Letos vlastně s nima dělám to, co děláme v Buchtách – používáme filmové prostředky na divadle. Jak se dá stříh, detail, celek použít v loutkovém divadle.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi učením na DAMU a vedením seminářů tady na Chrudimi?

Samozřejmě. Především to tady trvá mnohem kratší dobu, takže nemáš prostor toho vyzkoušet tolik. Tady jsou lidi dobrovolně a vlastně je hlavně vybízím k tomu, aby si něco vymysleli, a pak jim zprostředkovávám, co třeba můžou všechno dělat se situací, jak si můžou s loutkou hrát. Že se jde usadit v jedné situaci a rozehrávat ji, jaký může mít taková situace potenciál. Kdežto když učím třeba třetí ročník na DAMU, tak už studenti mají všechny tyhle principy vžitě.

Ještě mám takovou vedlejší otázku, která mě zajímá. Máš nějakou divadelní inscenaci, která pro tebe byla naprosto zásadní nebo výjimečná?

Když jsme studovali, tak nás samozřejmě učili, jak máme všechno dělat správně. Jako student všechno přijímáš a snažíš se naplňovat požadavky pedagogů. A pak jsme jeli na představení Piškardendulá. Josefe!, kterou hráli Věra Říčařová a František Vítek z Divadla DRAK. A v téhle inscenaci bylo všechno úplně jinak, než nás učili. Dneska už by nikoho nic takového nepřekvapilo, ale tenkrát to pro mě bylo zjevení. Třeba tam pověsili loutku baletky, posvítili na ni boďákem, šťouchli do ní a najednou vznikl úplně nezávislý pohyb, nad kterým nikdo neměl kontrolu. A nám pořád říkali, jak nad každým pohybem musíme mít kontrolu.

A teď ještě takovou festivalovou. Co máš nejradši na Loutkářské Chrudimi?

O tom teď fakt přemýšlím. Je úžasný, jak to všechny lidi, co sem jezdí, hrozně baví. Každého z nějakého jiného důvodu, který je osobní. Skoro všichni se nějakým způsobem znají, spousta z nich sem jezdila jako děti a teď sem vozí svoje děti. A jsme prostě taková uzavřená komunita, ale pořád to funguje.

Alexandra Ratajová

ANO angažovanému loutkovému divadlu!

Mám velkou a upřímnou radost, že je na Chrudimi možnost vidět angažované inscenace se silnými společensko-politickými a ekologickými tématy. Často se to nestává ani v neloutkovém divadle a těší mě, že mezi loutkáři a loutkářkami taková témata rezonují a nutí je o nich skrze divadlo mluvit k veřejnosti. Navíc mám pocit, že když se o problému jenom nehovoří, ale přímo se nám před očima ilustruje, stává se palčivějším a více se do nás propíjí. Hůře se od nás odpárává, když o neetičnosti velkochovu a masového porážení zvířat citlivě a zcela přirozeně svým jazykem mluví přímo teenageři. Schválně, kdo si po představení Krávy a dědečka od BUBU klubu dětské kultury ze Vsetína pojednávající o cynické krávi, která omylem unikla velkotovárně na maso, dal masové jednohubky ve foyer? Kdo Orlíkovi fandil a přál novou cestu životem, a pak se možná i v Bille zamyslel nad tím, jaké produkty o sobě alespoň tvrdí, že jsou BIO? Kráva i Orlík, jednotlivci zastupující šťastné výjimky, které vyvážly z normalizovaného systému neetické nadprodukce masa, pro nás mohou být silnými hrdiny. Skrze konkrétní případ si totiž dokážeme dobře uvědomit obecný problém. Téma ekologické krize se nakonec objevilo také u Červené Karkulky "alternáků", která v pokáceném lese nakonec umírá, nebo samozřejmě u Kohlhaase Lachende Bestien.

Je mi vlastně smutno z toho, že se právě taková témata na divadle objevují a nemůžeme se těšit jenom z pozitivních příběhů. Ale na druhou stranu, kdo jiný by se měl v téhle době s krizí na každém rohu vyjadřovat k současnému stavu světa. Nejen profesionální soubory, ale i teenageři ze ZUŠek promlouvají jasně a ukazují, že jim situace není jedno. Loutkových pohádek o princeznách a kašpárcích tu bylo a je až až a myslím, že loutka je výborným prostředkem a metaforou, která tato témata může s lehkostí, a přitom s apelem zpracovávat a sdílet divákům. Zkrátka chci říct, že tahle angažovaná dramaturgická linka se mi v loutkovém divadle moc líbí, chybí mi a myslím, že ji dost potřebuji (a snad nejsem sama...).

Sarah Slavičková

Skupa byl osobnost, která: „svým talentem, schopnostmi a především významem vysoko přerostla všechny i všechno, co se tehdy dělo.“

M. Česal

* VAŠÍČEK, Pavel. Inspirativní odkaz Josefa Skupy. Loutkář, mimořádná příloha 6/2008, Str. 2-5.

Když slyšíš drobeček spadnout...

Tímto textem bych ráda volně navázala na včerejší glosu Alexandry Ratajové o absenci dramaturgie. Po repríze O perníkové chaloupce studentů KALD DAMU jsem si totiž již poněkolkáté během tohoto ročníku LCH pokládala otázku, kam se poděl dramaturg. Čímž vůbec nechci srážet studenty druhého ročníku a jejich soubor 202 medvídků nad Madagaskarem.

Zastávám názor, že v případě donekonečna adaptovaných pohádkových námětů platí, čím větší odklon od předlohy, tím lepší inscenace. Režisérka Julie Vaňková zachovala stěžejní situace a vystavěla důvtipnou zvukovou laboratoř. Všechny původce zvuků vidí divák vyskládané na velkém dřevěném stole a roztočivé předměty od bublinkové fólie až po zvonkohru se tak chtě nechtě stávají loutkou, byť je to hlavně akustický komponent, kolem kterého se odehrává celá animace. Je fascinující sledovat, jak lidská imaginace funguje. Divák v přímém přenosu sleduje, jak zvuk vzniká, ale přesto jeho vlastní fantazie rozehrává sugestivní obrazy. Šustot plastu a praskání vzduchových bublinek rovná se představa plápolajícího ohně, lámání větvíček zase evokuje prodírání se lesním porostem. Jde o jasnou demonstraci toho, že jednoduchý znak často řekne víc než realisticky řezané marionety nebo opulentní textové plochy. Zde se ale dostávám k výhradám ohledně dramaturgie. Proč musí v první polovině herci explicitně vyřknout kontext i vstupní zápletku notoricky známé pohádky o dětech ponechaných svému osudu v lese? Obzvláště když ve zbytku inscenace slovo nefiguruje? Zbytečně tak koncept podkopává sám sebe a místo aby ukázal, že doslovnost nepotřebuje, používá ji jako opěrnou berličku. Ale jak zmiňuji v úvodu, nemyslím si, že jde o chybu studentů, kteří v druhém ročníku naopak očividně disponují velkou citlivostí a smyslem pro detail, ale o absenci uvažování v širším kontextu a možná odvaze stát si za radikálnějším minimalismem.

Ema Šlechtová

Inspirativní představení, které mě neinspirovalo

Na včerejší Jukebox libereckého Naivního divadla jsem se těšila. Nic jsem o něm dopředu nečetla, pouze jsem věděla, že jde o inscenaci vytvořenou na počest výročí jukeboxu. Takovému konceptu jsem fandila, typicky hospodských automatických strojů na přehrávání hudby si naprosto cením a využívám jejich vřelých služeb vždy, když to příležitost dovolí (dříve hlavně v Praze v Kotvě na Lazarské, v poslední době spíš U Sadu na Škroupáku). Po úvodních výstupech konferenciéra Víta Peřiny a dvou prvních písničkách jsem si ale uvědomila, že mě představení uráží. Vnímala jsem ho jako dehonestaci dětí (ale i studentů a dospělých), které přes den vydávají ze sebe to nejlepší v rámci hlavního programu přehlídky se svými inscenacemi, v nichž se snaží formulovat témata a zprostředkovat divákovi přesah (samozřejmě taky ne vždy, ale ve většině případů opravdu ano). Večer se pak těmto amatérským divadelníkům nabídne jako profesionální tzv. „inspirativní představení“ podbízivá a prázdná věc (mimo jiné s velmi slabými vtipy a nevkusnou nesourodou estetikou), jenže ověněná divadelní cenou, vyprodaná a do posledního místečka na podlaze napěchovaná diváky, kteří při ní prožívají naprostou euforii a vyteskají tři přídavky. Dětem se tak vlastně ukazuje, že by takto mělo vypadat divadlo. Takto by ho měly dělat. Takové divadlo je úspěšné. A to se mi zdá v kontextu této přehlídky problematické.

Kdyby bylo představení koncipované jako koncert – a nemyslím tím popis v anotaci, ale inscenování za takových podmínek, kdy by diváci mohli tančit, koupit si něco k pití a nebyli usazeni do klasického módu jeviště-hlediště – některé obavy by se možná rozplynuly. Připoutaná k židli jsem si ale připadala, že jsem nucena dívat se na povrchní televizní zábavu, na jakousi variantu souťže Tvoje tvář má známý hlas s jistým moderátorem O. S., který pohřbil své divadelní kvality a zaprodal se komerčnímu průmyslu. Jukebox se sice tváří, že nabízí humor, ale ve skutečnosti prezentuje slabý koncept se vši vážností (a zjevně s množstvím práce za sebou, ať už se zkoušením hudby nebo s hračičkovou scénografií s různými okýnkami a obrazovkami). Nefunguje tudíž ani jako parodie na podobný typ estrád. Soubor opravdu krásně zpívá i hraje, například píseň „S nebyvalou ochotou“ Marty Kubišové byla zazpívána velmi čistě a působivě (ačkoli mě u toho děsila zpěvaččina zubatá maska, jejíž motivaci jsem neporozuměla) a podobně tak několik dalších písní. Snad tím smutnější se mi zdá, že soubor nevloží svůj více než zjevný potenciál do důmyslnější práce. Rozumím kontextu covidového roku nebo interních potřeb souboru. Nerozumím ale důvodu udělení cenomuto koncertnímu divadlu ani jeho přítomnosti na tomto festivalu. Jakožto „inspirativní představení“ totiž neinspiroje. Naopak zpohodlňuje a to myslím televize obstará velmi zdatně sama.

Eliška Raiterová

Oslavy 50 let Muzea loutkářských kultur

Seminář DH • Loutková laboratoř

Loutky do ulic i na TikTok!

ROZHOVOR S LEKTOREM TOMÁŠEM PODRAZILEM

Loutkoherec, autor a muzikant Tomáš Podrazil vede na Loutkářské Chrudimi již třetím rokem seminář pro mládež, letos s názvem „Loutková laboratoř“. Jinak působí především ve Studiu DAMÚZA a Divadle Toy Machine, které založil spolu se svým kolegou a kamarádem Tomášem Běhalem.

Letos na festivalu vedete ty i tvůj kolega z Toy Machine každý svůj seminář. Vaše přístupy k divadlu jsou si asi blízké, tak v čem se liší semináře?

Vlastně nevím přesně, co Tomáš dělá (smích). Četl jsem si v anotaci, že on seminář koncipuje jako takové loutkářské minisvětý, já ho vedu spíše jako loutkářskou laboratoř sestavenou z různých ochutnávek. S Tomášem jsme v minulosti vedli semináře spolu, jak na Chrudimi, tak na Hronově, ale letos se přihlásilo hodně dětí, tak jsme se rozdělili.

Jaká je náplň tvého semináře?

Včera jsme třeba dělali maňásky. Zjistil jsem, že tam mám hodně dětí, co rády vyrábějí, takže dneska jsme vytvářeli stínové divadlo a trochu jsme si i zahráli. Zítra bych chtěl zkusit pracovat s nějakou hmotou, a ne přímo s loutkami. Budeme pracovat s igelitem a taky s předměty, které měly za úkol si přinést. Budeme rozžít třeba noviny nebo papír. Pak bych chtěl jít ven a dělat se samorosty, v podobném stylu jako třeba František Skála. Takže budeme pracovat s přírodními materiály, možná se trochu dotkneme land artu. Zkoušíme různé formy a je to takové seznámení s loutkovými principy...

Jaké je pro tebe pracovat s teenagery? Jsou otevření? Stydí se?

Jde hlavně o osmáky a deváťáky a pracuje se mi s nimi dobře. Jsou otevření. Čekal jsem, že budou více extrovertní; že půjde

o takové ty ostřílené dramaťácké děti, ale k mému překvapení jsou tam i seminaristé divadlem zcela nepolíbení. Dostali se sem třeba nějakou náhodou, nebo je přihlásil sourozenec. Holek je sedm nebo osm, kluci jsou jen tři. I to může hrát roli v určité stydlivosti.

Patří loutka na TikTok? (Ptám se na otázku, kterou kladeš v anotaci svého semináře.)

Rozhodně! Myslím, že by loutka měla začít TikTok zcela okupovat... Není záměrem našeho semináře cílit přímo na TikTok, ale myslím, že se moji seminaristé svou prací na sociálních sítích – TikToku nebo Instagramu – i pochlubí.

Takže se jim snažíš ukázat, co všechno může loutka dneska být a jak se s ní dá pracovat.

Přesně. Snažím se je navést, aby si k loutkám sami našli nějakou cestu. Ukázat jim, že nemusí jít jen o klasickou představu Kopeckého, ale že loutka může být výsostně současná a mohou s ní pracovat na současných platformách.

Eliška Raiterová

Seminář DL • Loutkář – stvořitel mini světů

Hraní za okurku

ROZHOVOR S LEKTOREM TOMÁŠEM BĚHALEM

Možná jste už zahlédli partičku kluků, kteří obcházejí Chrudim se svým miniaturním divadýlkem a za pár kaček nebo naturálie hrají krátké skeče – my jsme v redakčním okně chytli ten o zavražděném Jindrovi Tláškalovi. To jsou seminaristé loutkoherce, režiséra, dramaturga, výtvarníka a člena Toy Machine Tomáše Běhala. Pokud jste je ale nestihli, nezoufejte, v semináři i mimo něj vytvářejí další miniatury, jejichž termíny budou brzy dokonce zveřejněny!

Mohl byste představit svůj seminář?

Seminář se jmenuje Loutkář – stvořitel mini světů. Každý loutkář totiž není autorem. Většinou máte v souboru rozdělené funkce. Někdo je režisér, scénograf, osvětlovač a podobně. A proto jsem chtěl, aby si tady každý mohl vymyslet svůj příběh, vyrobit si loutky a celé si to zrežimovat. Děti si před sebou navíc můžou svůj „výtvar“ přehrát, okomentovat a opoznámkovat. Zároveň by to měl být také praktický seminář, kdy po dni vyrábění můžou jít mezi lidi a svůj kus zahrát třeba za dvě koruny nebo kofolu. Děcka říkala, že už jako honorář dostala půlku okurky.

Podobně pracujete se svým kolegou a dalším chrudimským lektorem Tomášem Podrazilem ve svém souboru Toy Machine.

Asi čtrnáct let jsme nepodávali žádné granty, nežádali o peníze, z čehož vyplývá, že většinou všechny loutky vyrábím já. Nejprve jsem je vytvářel z různých materiálů jako např. molitan, postupně jsem se je ale naučil řezat. Řezba mě teď hodně baví, pořád se ale nad materiálem samozřejmě zamýšlím.

Na Chrudimi je ale Toy Machine rozdělena a každý z vás vede jiný seminář. V čem se od sebe tedy liší?

Myslím, že má Tomáš v semináři o fous mladší děti, ale vlastně ani pořádně nevím, jaká je jeho náplň. Tuším, že ho má daleko více zaměřený na typy loutek a jejich využití. Není tolik „vyráběcí“, ale naopak zkouší, co různé loutky dokáží. Myslím, že už vodili maňásky a také stínové loutky. U mě na semináři spíše vznikají celé tvary, ať už mají jakoukoli kvalitu i délku. Zkrátka ucelené „kousičky“, se kterými pak můžou jít děcka rovnou na veřejnost. S jednotlivou loutkou jen tak ven nevyjdete.

Podle anotace je seminář zaměřený pro děti od dvanácti do třinácti let. Jak tyto mladší teenagery lekce baví a jak loutku vnímají? V čem je tahle věková skupina specifická?

To je těžká otázka. Jsou to pubertáci. Kluci blbnou, pořád mluví a fantazírují a mám pocit, že děvčata jsou už dospělejší. Jako by se vyrovnávala s dospívajícím procesem.

Druhá věc je, že ne každý má s loutkovým divadlem zkušenosti. Někdy mi přijde, že rodiče chtějí, aby šly děti na nějaký seminář, ale je osobně vůbec loutky nebaví. A já rozhodně nejsem hlídací školka nebo družina, abych v semináři jen tak děcka měl. Někdo je ale namotivovaný, baví ho vyrábět, zkoušet. Když navíc vidí a slyší nějakou zpětnou vazbu – třeba i díky vám ze Zpravodaje – tak je to hrozně čapne a vidí v práci a loutce nějaký smysl. Měl jsem na lekci chlapečka, kterému se na jeho představení nešli podívat rodiče, protože ho měl prý moc dlouhé. To mě mrzelo.

Baví je tedy loutka v pojetí, které jim ukazujete?

Myslím, že chápou, že se dá loutka vyrábět z čehokoliv. Také že nepotřebují moc peněz k tomu, aby se udělala nějaká sranda a někoho pobavily. Jedna holčička mi řekla: „Takže smyslem tohoto semináře je, abychom měli Chrudim zadarmo?“ Smyslem je spíše ztratit stud z toho postavit se třeba na schodech nebo do okna a něco někomu zahrát. Myslím, že tohle skupina opravdu pochopila.

Sarah Slavičková

Seminář X • Diskusní seminář aneb Seminář pro ty, kteří si nevyberou

ROZHOVOR S LEKTOREM JAKUBEM VAŠÍČKEM

Málokterý návštěvník Loutkářské Chrudimi nezná Jakuba Vašíčka, uměleckého šéfa a režiséra Divadla DRAK. Jeho Xko najdete většinou někde u kávy, jak vášnivě diskutuje nad představeními předchozího dne. Mnozí účastníci se k Jakubovi do semináře vracejí a nemyslím si, že je to proto, že si nemůžou vybrat.

Co je pro tebe motivací se do Xka jako lektor už několik let vracet? Co tě na něm baví?

Když se člověk dlouho pohybuje v profesionálním divadle, zjistí, že reflexe vlastně není tolik. A ve formě „pokecu“ vlastně není vůbec. Nebo rozhodně ne na profesionálních divadelních festivalech, která znám já. Veřejné diskuse jsou pořád takové opatrné, dbají na to, aby nikdo nikoho neurazil. Koncept semináře X vznikl jako alternativní nabídka, jako prostor, kde se dá mluvit otevřeněji a ne nutně jenom o hlavním programu. Za těch sedm let se spousta lidí ke mně do semináře vrací a získává nějakou kontinuitu. Občas se nám povede, že se diskuse posune i k obecnějším tématům. Pro mě samotného je to dost inspirativní.

Zmiňoval jsi, že se někteří na tvůj seminář vrací. Sleduješ progres? Máš pocit, že by se v procesu tvého semináře účastníci více otevírali?

To se těžko hodnotí. Rozhodně se čím dál tím víc zapojují. Ale vlastně už od začátku ke mně chodili lidé, kteří o divadle něco ví. Nemusíme se bavit o základních pojmech a můžeme jít za to. Jsme na společné vlně a jestli k tomu přispěl seminář, tak je to jedině dobře.

Takže nemáš pocit, že bys s každou novou skupinou musel probourávat nějaká myšlenková ohraničení?

Klasické stereotypy, které se probírají na LCH, jako jestli jde o loutku, nebo o ožvlou rekvizitu, vůbec nemusíme řešit. Bavíme se přirozeně o tom, co jsme viděli a ohraničení u svých seminářů nevnímám. Snažím se chodit na veřejné diskuse a ubírat se vždycky jinou cestou. Lidé, co se ke mně hlásí, většinou vědí, že nepracuji úplně konvenčně a tak nemáme problém si rozumět.

Máš ambici směřovat účastníky do nějakého úzu přemýšlení?

Ne, snažím se diskusi nechat co nejvolnější. Moje jediná ambice je nehodnotit. Nakonec vždycky sklouzneme k tomu, co fungovalo a co ne, ale většinou už z perspektivy, která je širší než třeba výstavba příběhu. Baví mě, když se povede bavit se sice řízeně, ale bez tlaku nějakých očekávání.

Co ty osobně považuješ za důležitý prvek zdravé diskuse?

Já myslím, že nejdůležitějším prvkem je otevřenost jak k inscenaci, tak k názorům ostatních. Ale musím říct, že se na Xku moc kontroverzí neděje, že nakonec se společným myšlením většinou dobereme k pochopení.

Seminář DI • improvizace-odvaha- -trapnost-radost až na kost

Celej život jako prázdniny

ROZHOVOR S LEKTOREM LUKÁŠEM BOUZKEM

Je členem a spoluzakladatelem divadla Loutky bez hranic, v minulosti byl v angažmá v Divadle Lam-pion, spolupracoval se souborem vi.TVOR a divadlem Pomezí. V minulosti působil v Lachende Bestien, v Alfredu ve dvoře a v Divadle na Vinohradech.

Včera jsi mi říkal, že jsi asi svoje seminaristy první den zničil. Jak to vypadá dneska?

Dneska to bylo mnohem lepší. Možná jsem to fakt přepálil. Měl jsem pocit, že v semináři mám lidi, kteří už u mě byli, jsou připraveni a já se nechci opakovat. Nastoupil jsem na ně moc zhurta. Myslím si, že se trochu lekli. Tak jsem dneska trochu ucukl a šli jsme od základů. A strašně se to, myslím, dneska povedlo. Dneska to bylo sluncem zalitý.

Ty jsi tady loni vedl improvizální dílnu v tandemu. V čem je to pro tebe jiné?

No, já jsem seminář vždycky vedl s Marcelou Máchovou. Teď je vlastně veškerá energie lidí, kteří jsou na semináři, směřovaná jenom na mě, nedá se rozmělnit mezi dva lidi, o to je to náročnější. Člověk musí vstřebat víc, musí řešit úplně všechno, ale jinak velký rozdíl nevnímám.

Co máš nejradši na Loutkářské Chrudimi? Je něco, co tě tady štve?

Na Loutkářské Chrudimi mám rád, že začínají prázdniny, a líbí se mi na tom to, že já jsem si jeden čas řekl, že bych chtěl mít svůj život, celý svůj život, jako jedny velký prázdniny. Vlastně Loutkářská Chrudim je pro mě takovým prototypem toho, jak by to v mém životě mělo vypadat. Že se chodí, poznáváš nové přátele, bavíš se se starými známými, dáváš si pivo, raduješ se a svítí sluníčko, je teplo. To mě baví. Prázdniny bez Chrudimi si nedokážu představit. A co mě tady štve? Nic, nic mě neštve, neštve mě nic.

Po kolikáté tady jsi? Dokážeš to spočítat?

Nevím, ale 30. června jsme slavili desáté narozeniny našeho syna Vojty, který se tady narodil. Ale nemyslím si, že do Chrudimi jezdím deset let. Měl jsem nějaké pauzy. Takže tu budu asi po sedmé.

Co si myslíš, že by o tvé dílně řekli tvoji seminaristé?

Nevím, nemám představu... Zrovna dnes jsem se bavil s Tomášem Běhalem o tom, že člověk má velkou odpovědnost. Je napjatý, kouká na seminaristy a přeje si, aby je to bavilo a naplňovalo. Když naopak vidí, že seminář někoho nebaví nebo se nezapojuje, dělá si výčitky z toho, že ho možná vede špatně. Jenže když lektoruje čtrnáct seminaristů, čtrnáct různých osobností, nejde se zavděčit úplně každému. Výčitka tedy občas přijde a říkám si, jestli bych neměl něco změnit. Seminaristé mě ale také inspirují a já se od nich každým seminářem učím, nasávám nové podněty a učím se přistupovat k nové skupině. Zkouším, co platí a neplatí, co funguje a nefunguje. A dnes jsem měl pocit, že to funguje!

Na co se tady ještě těšíš?

Těším se vždycky na celou Chrudim. Když poslední den bouřím šapitó a nikdo už tady není, celá Chrudim osířá a z toho je mi trochu smutno. Ale vím, že další rok tu budu zase a opět se můžu celý rok těšit. A hlavně se těším a bavím právě teď!

Dětská rubrika

Nejdřív vražda, teď otrava!

Slepičkovovo divadlo chystá další trhák!

Již zítra bude nová trojice oblíbených loutkářů převádět nové díly své divadelní tvorby do reálné podoby. Budte při tom!

Třetí festivalový den se bude hrát na několika místech:

13:30	velký bílý stan, ve kterém se jí
15:00	u redakce
15:30	u vody (ten potůček)
17:30	před Pipichem
19:30	velký bílý stan, ve kterém se jí
20:00	konec před Pipichem

Vstupné na klobouk.

Pokud nás uvidíte, tak klidně zahrajeme mimo program. Druhý díl si posvítí na jedy a jedovatosti! Bong a Nela budou mít hodně práce. Těší se na vás Matyáš, Magda a Světlušák

Búúúúú

kvíz k představení, které publikum ocenilo 2. července nadšeným bučením.

Jak dlouho vznikalo představení Kráva a dědeček divadelního souboru BUBU – klub dětské kultury?

1. 2 měsíce
2. 2 roky
3. 3 roky

Která loutka původně patřila do jiné inscenace?

1. Kráva
2. Toreádor
3. Babička

Jak se jmenuje autor předlohy

1. Ivan Binar
2. Ivan Blatný
3. Kravko Milošević

Co zbylo z původního textu?

1. 1. stránka
2. pouze námět
3. celý příběh

Jak se jmenuje trojice mladých interpretů

1. Kateřina, Ctibor, Zbyněk
2. Klára, Ctirad, Zdeněk
3. Karolína, Cyril, Zbyšek

Jestli jste představení neviděli včera, nenechte si ho dnes ujít dnes opět ve Spolkovém domě.

Do galerie padouchů včera přibyli:

- Chobotnice z představení „Myslíš, dědo...?“, která se divně chová a za radu chce důležitou část těla – včera ploutev mořské víly.
- Babička z představení Kráva a dědeček, která jenom ukazovala oči a chovala se divně.
- Vlk z představení Jak se do lesa volá, tak se z lesa těžko, protože bránil Karkulce, dostat se z lesa pryč.

Ztrácejí se hrdinové

Zdá se, že se ve festivalových představeních neobjevují žádní. Nikdo z vás do dětské rubriky nikoho nenavrl. Jakoby žádná z postav, které jsme viděli v představeních, nedokázala:

- překonat strach
- postavit se útočníkovi
- zachránit oběť zločinu
- vykonat něco mimořádného nebo neobvyklého
- mít odvalu
- nepostrádat inteligenci
- vládnout mimořádnou fyzickou silou

To ale snad není možné? Pište! Pátřejte! Navštěvujte nás!

Chrudim ovládli akrobaté

Po ranním představení LD Maminy z Jaroměře jsem si povídala se třemi dětskými divačkami.

Molča: Holky, kolik už jste tady na Chrudimi viděli představení?

Nikča z Chrudimi (14 let): Včera jsme viděly tři a dneska jedno.

Molča: Daly byste dohromady jejich názvy?

Bětko (8 let) a Barborka (6 let) z Červené Hory a Nikča: Eliščiny pohádky, Princezna na hrášku, pak – úplně nevím, jestli to bylo úplně loutkářské – ale viděly jsme ty akrobaty z Cirkula Putyka a to dnešní představení.

Molča: A které se Vám líbilo nejvíc?

Bětko: Ti akrobati. Skákali na trampolíně, dělali salta a přemety, skákali z takové věže na houpačku, na které stál jeden, ten se otočil ve vzduchu a udělal salto. Také tam stála jedna postava jako slon, a na ní tančila jedna paní na kruhu. Tohle představení bych všem doporučila.

Molča: A co vy ostatní? Vybraly byste jiné představení?

Barborka: Já to stejné.

Nikča: Mně se hodně líbily ty Eliščiny pohádky. Byly dělané i pro starší publikum, takže se všichni zasmáli, nebylo to jenom pro děti. A hlavně se mi líbily díky panu loutkáři, který to tam všechno zvládl ukočírovat. Bylo to humorné a mně se to líbilo.

Molča: A kdybychom se ještě měly vrátit k představení, které teď máme všichni v hlavě, co byste o něm řekly?

Nikča: Za mě je to zajímavý způsob, jak seznámit děti s biblickými příběhy. V podstatě se to ve škole taky tak nějak učí v literatuře.

Molča: A má smysl dělat představení o něčem, co se učí ve škole? Škola skončí, začnou prázdniny, vy jedete na festival a zase tam vidíte něco, o čem jste se učili? Má to pro vás nějaký smysl?

Bětko: Jo, i když se to učíme ve škole, tak je tam vždycky ještě něco navíc, co se ještě můžeme přiučit.

Nikča: Za mě je to určitě zábavnější forma a děti si z toho odnesou určitě víc, než ve škole.

Moc děkuji za rozhovor a přeji další krásný festivalový den.

POZOR! POZOR!

Neplette si Vojtu z Uhříněvsi s Vojtou z Hoříněvsi. Do Zpravodaje přispívá ten druhý!

**3. tajemná schránka se otevírá
3. července a její indicie zní:**

**„součást lodí v kameni
u nohou svého tvůrce“**

INZERÁT

Dětská rubrika Zpravodaje stále hledá agenty pro zprávy ze seminářů.

Své postřehy můžete nosit do redakce a pokud zrovna „nejsme doma“, nechávejte nám vzkazy u ROtesánka (redakčního Otesánek).

On vaše zprávy prostě žere!

A navíc má krabici, kde své vzkazy můžete nechat.

*Robine, děkujeme za včerejší rozhovor.
Očekávej, že půjde do tisku zítra.*

Osmisměrka

V osmisměrce hledejte z názvů zítřejších souborů vždy každé slovo zvlášť až na soubor NA HOLOU – ten je dohromady. Slovo DIVADLO je v osmisměrce pouze jednou.

Rámus
ČMUKAŘI
Spolek Pěstujeme příběhy
BUBU klub dětské kultury
Daria Gosteva
FRAS

Divadlo Polárka
Divadlo NA HOLOU
Přespolní
Convivium
Nejmenší částice

V tajence je lehce pozměněný název slavné inscenace ČMUKAŘŮ. Věděli byste, jak zní originál?

C	K	E	L	O	P	S	U	M	Á	R	F
K	O	A	I	R	A	D	A	P	E	B	R
Č	G	N	Š	P	Ě	Á	K	Ř	M	U	A
Á	M	O	V	T	R	U	D	Í	E	B	S
S	E	U	S	I	L	I	Š	B	J	U	K
T	N	K	K	T	V	N	E	Ě	U	O	CH
I	É	O	U	A	E	I	D	H	T	L	B
C	Í	R	D	M	Ř	V	U	Y	S	O	U
E	Y	L	J	P	Ě	I	A	M	Ě	H	L
Š	O	E	A	K	R	Á	L	O	P	A	K
Í	N	L	O	P	S	E	Ř	P	K	N	Y

tajenka

Program

NEDĚLE 3. 7. 2022

představení

9.00 | 13.00 (B)

Myslíš dědo...?

Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Rámus, Plzeň / 40 min. / od 8 let

10.00

Angatar

Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Pěstujeme příběhy, Brno / 60 min. / od 3 let

10.00 | 14.00 (A)

Vávra má rád hasiče

Scéna MED / ČMUKAŘI, Trutnov / 40 min. / od 3 let

11.00 | 14.00 (C)

Kráva a dědeček

Spolkový dům / BUBU klub dětské kultury, Vsetín / 25 min. / od 10 let

12.00 | 22.00

Moskva Dančoe

Klubovna MED / Daria Gosteva, Moskva, Praha / 60 min. / od 12 let

13.00 | 15.00 | 17.00

Medař

Klubovna Divadla Karla Pippicha / FRAS, Praha / 40 min. / od 10 let

15.00 | 17.00

Zlatovlásk

Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Divadlo Polárka, Brno / 70 min. / od 3 let

16.00 (A) | 18.00 (C)

Krvák

Jeviště Divadla Karla Pippicha / Divadlo NA HOLOU, Hořovice / 60 min. / od 12 let

16.00 (B) | 18.00 (A)

Černá slepice

Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Přespolní, Vševidy a Strakonice / 30 min. / od 10 let

16.00 (C) | 18.00 (B)

Á hrome! + Eva H.

Scéna MED / Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaro-
měř / 20 min. / od 10 let a Nejmenší částice, ZUŠ
F. L. Gasmanna, Most / 25 min. / od 10 let

Redakce se omlouvá za několik drobných nedopatření v sazbě včerejšího programu a jmenovitě turnovským Čmukařům, které jsme přesadili do Trutnova.

Předpokládáme, že jako všichni obyvatelé obou těchto měst jsou na to beztak zvyklí, ovšem vyvodili jsme opatření, aby se podobná chyba již neopakovala: po skončení festivalu podnikneme pěší pochod mezi oběma městy, vychází to na pěkných 82,4 kilometru.

EduRockShow

19.00 | Letní kino (Lázeňská ul., Chrudim)

Koncert v rámci festivalu 71. loutkářská Chrudim v prostoru letního kina.

začátek v 10.00 a 11.00

zaHRAda

Slavoj Divadla Karla Pippicha / rukodělné a divadelní dílny
DDM Praha 8 – Spirála

Pojďte s námi navštívit tajuplná zákoutí zahrad, ve kterých se dají potkat rozličné bytosti ze známých i neznámých příběhů a pohádek. Vyrábění, tvoření a hraní inspirované tajemstvím zahrady. Dílna trvá vždy 60 minut a má každý den jinou náplň.

14.30 – 16.30

Loutkové městečko

Slavoj Divadla Karla Pippicha / Bára Čechová a Dora Bouzková

Přijďte si s námi během pěti festivalových dnů postavit a zabydlet místo svých loutkových snů. Na malé stavební parcele společně vybudujeme Loutkové městečko. Podle našich nápadů budou postupně přibývat domky, ulice, kostely, parky, muzea, náměstíčka, divadla, malí obyvatelé, dopravní prostředky, živočichové, nadpřirozené bytosti, zkrátka vše, co si vymyslíme a vyrobíme. Architekti a stavitelé všech generací, spojme se! Výtvarná dílna pro rodiny s dětmi od 4 let.

10.00 – 17.00

Dřevěná dílna Báry Hubené

Za Divadlem Karla Pippicha

Vyrobte si sami ze dřeva loutku – marionetu, zahrajte si divadlo a staňte se součástí loutkového festivalu. Lektorka: Bára Hubená – loutkářka, hračkářka, scénická a kostýmní výtvarnice.